Ч. 66 (11.319). Львів, пятниця 23. березня 1928. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Історичні протести.

Альзаські посли проти анексії.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 17. березня 1928.

I.

У французькому Національному Зборі виголосив альзаський посол Ґрожан дня 1. вересня 1871 р. такі слова протесту:

„Потоптанням усієї справедливости і ганебним надужиттям сили видані під панування чужинців... заявляємо ще раз безправним і неіснуючим договір, який розпоряджається нами без нашої згоди.

„Право й обовязок доходити прав наших остаються на завсіди отверті для всіх нас і кожного з нас у формі і в мірі, диктованій нам совістю.

„В хвилі, коли кидаємо цю палату, в якій не можемо далі засідати, таки мимо горячи нашого болю, на дні сердець наших знаходимо почування вдячности для тих, котрі протягом шести місяців не вгавали захищати нас, тай ненарушиме привязання до батьківщини, від якої насильством нас відорвано.

„Наші бажання йдуть слідом за Вами і з повною вірою в будучність ми ждемо, що відроджена Франція заверне назад колесо долі.

„Ваші брати в Альзасії й Льотаринґії, відорвані тепер від спільної Батьківщини, збережуть для Франції, відсутної від їх хат, синівську любов аж до дня, коли вона повернеться, щоби там знов заняти своє місце".

II.

Ці слова протесту проти насильства й безправства, зворушуючі слова вдячности для національної армії, слова глибокої віри в поворот Соборної Франції й пророчі слова певности в будучий розгром тріюмфуючого хвилево ворога — почула розгромлена Франція й її переможці дня 1. березня 1871 року з уст посла Ґрожана. Це була заява, підписана всіми альзаськими послами, заява однаково проста й пророчиста, як болюча. Заява ця була останньою заявою представників Альзасії, анектованої Німеччиною, у Французькому Національному Зборі. Вона врізалася в память кожного альзасця й кожного француза, слідом за попередною заявою альзаських послів з дня 17. лютого 1871 р., відчитаною в тому самому Зборі послом Келером, одним з вождів французьких партизанців (Франтірерів).

III.

„Альзасія й Льотаринґія — читав Келер — не хотять перейти під Німеччину... Ці дві провінції, безсумнівно, від віків виставлені на ворожі удари, постійно посвячувалися за національну велич; своєю кровю вони припечатали нерозривний договір, що вяже їх з Соборною Францією. Коли сьогодні простягаються на них чужинецькі руки, вони поперек перешкод і всіх можливих небезпек, під ярмом наїздника потверджують свою непохитну вірність Батьківщині...

„Франція не може зректися Альзасії; вона не хоче виставити на смертну небезпеку свою національну єдність, позбуваючися тих, котрі споконвічною посвятою патріотичною здобули собі право, щоб ціла країна боронила їх проти затій ворожого насильства... Франція може потерпіти удари насилля, вона не може їх морально санкціонувати.

„Европа не може погодитися на анексію Альзасії й Льотаринґії, під загрозою, що й вона своєю чергою впаде жертвою замаху, якому вона потурала. Новітна Европа не може позволити, щоби ворог захопив цілий нарід наче стадо худоби, вона не може на віки вічні остатися глухою на невтишимі протести душеної людности... Мир, заключений ціною добичі й наїзду буде тільки руйнуючим завішенням зброї, а не okoнечним миром. Він буде для всіх тільки приводом внутрішніх заворушень, законною і постійною (légitime et permanente) провокацією до війни.

„В доказ чого беремо наших земляків у Франції та уряди й народи світа цілого за свідків, що заздалегідь вважаємо неіснуючими і необовязуючими всі акти й договори, які погоджувалисьби зі здачею вороґови Альзасії й Льотаринґії.

„Проголошуємо оцим як ненарушиме право альзасців остатися членами французької нації й держави і клянемося іменем своїм і іменем нащадків наших домагатися права цього вічно, всіми можливими шляхами і проти всіх узурпаторів".

IV.

Одначе протести і проклони, хоч як оправдані, ходу подій не змінили — покищо. Національний Збір розгромленої країни мусів признати доконаний факт втрати Альзасії.

Правда, навіть розгромлена і лежача на землі Франція, признала тільки доконаний факт анексії, але на моральну здачу вона навіть серед найбільшого приниження не пішла. Навіть Бісмарк і Мольтке мусіли відступити від свого первісного домагання видерти від переможених заяву про **desinteressement**.

Альзасія попалася під ярмо — на цілих 47 років. Та посли її ніколи не признали законности анексії. Перше альзаське представництво до німецького парляменту було вибране 1. лютого 1874 р. До виборів тих альзасці ішли одною лавою — монархісти з републиканцями й соціялістами, католики з протестантами й жидами — тай вибрані з усіх тих таборів посли зложили 18. лютого 1874 устами посла Тайча спільну заяву проти анексії батьківщини ворогами.

Повторивши в поважнім і достойнім тоні зміст протестів, які ми висше навели, посол Тайч звернувся до представників німецького уряду і народу з ось якою осторогою, що — знаємо це нині — здійснилася далеко швидше ніж тріюмфуючий і переможний противник міг підозрівати.

„Панове, — говорив він — які ваші вигляди на будучність? Замісць тої ери мира і братерства, яку ви могли установити 1871 року, ви передбачуєте — ми цього певні — з іще більшим ніж ми острахом нові війни, тобто руїну й смерть, що нахлинуть на ваші хати.

„Послухайте нас, відступіть від цієї політики, яка нищить нас та яка підрізує будучність вашої нації. Ви сильні й могучі сьогодні, і ви можете нам віддати що нам належиться, не роблячи ніякої посвяти з вашої любови власної. Дайте нам справедливість, панове, і ми забудемо ті три роки терпінь і мук, аби памятати тільки про вашу шляхотність з останної години".

То був горох об стіну. За те заплатила Німеччина солено у Версаї 1919 року. І далі за це вона дуже солоно платить.

В. Панейко.

Після виборчого бою.

ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ

IV. Північні українські землі.

3. Вислідн виборів на Холмщині, Підляші і Поліссі.

Вже попередньо зазначили ми, що — переходячи до Холмщини, Підляша й Полісся — відчуваємо своє повне безсилля. Досі нігде, ні в пресі, ні поза нею, не зважаючи на всі наші вперті пошукання, не довелось нам зустріти виборчих цифр з мішаної українсько-польської території (Холмщини й Підляша), та з українського Полісся. А й ті частинні цифрові дані, які маємо, дуже поверховні й непевні. З холмсько-підляської і поліської території звичайно не подавано цифр, зібраних поодинокими листами, тільки приділ мандатів для тих лист, що вийшли побідниками.

З роздертої холмсько-підляської області, роздертої в той спосіб, що повіти з українською більшістю втоплено при допомозі штудерної виборчої геометрії в польській чи спольонізованій національній території, маємо сякі-такі дані лише з округи 26 (Люблин-Холм) і 27 (Замость-Білгорай-Томашів). Округи 25 (Біла-Володава) і 28 (Красностав-Грубешів) промовляють до нас тільки неточними і непевними цифрами побідних лист.

В округах 26-ій і 27-ій українські листи (8-ка і 18-ка) здобули 38.180 голосів, з чого на 8-ку (Сель-Роб-Правиця) припадає 15.998 голосів, а на 18-ку — 22.182 голосів. В окрузі 27-ій (Замость-Білгорай-Томашів) Сель-Роб-Правиця з трудом здобула один мандат, осягнувши там 10.245 гол. Бльокова листа (18-ка) не здобула на холмсько-підляській території ані одного мандату. Колиб ми хотіли робити припущення, то можна сміло твердити, що на Холмщині і Підляші українці здобули (разом з округами 25-тою і 28-ою) кругло 50—60.000 голосів, себ-то менш-більш 12—15 проц. всіх голосів.

У виборах 1922 р. тодішна 16-ка (бльок непольських народів) здобула на холмсько-підляській території 105.942 голосів і 5 мандатів до сойму. Тепер кількість голосів впала до половини, а кількість мандатів до пятої частини. З 20-тьох холмсько-підляських мандатів 19 здобули поляки, а тільки один українці.

З Полісся: округи 59 (Береcть)) і 60 (Пинськ) не маємо навіть таких даних, як з Холмщини і Підляша. Знаємо лише, що в окрузі 59-тому (берестейському) „Бльок співпраці з урядом" здобув 3 мандати, а Сель-Роб-Лівиця — 2 мандати*). В пинській окрузі 1-ка здобула 2 мандати, 2-ка (ППС) — 1 мандат, 8-ка — 1 мандат і 20-ка (росіяни) — 1 мандат. Таким чином з 10-ти поліських мандатів поляки здобули 7, а українські листи тільки 3. Фактично на українців припадає лише 2 мандати бо перший мандат на листі Сель-Роб-Лівиця є мандатом білоруським.

При виборах 1922 р. 16-ка здобула була 4 мандати, з того 2 українці, 1 білоруси і 1 жиди.

Коли цифри зі соймових виборів на території Холмщини, Підляша й Полісся здебільшого споviті таємницею (дані з Полісся просто втопилися в поліських болотах!), то зате дещо цифрових даних подають нам **сенатські вибори** на згаданих територіях. І так у люблинському воєвідстві 8-ка (Сель-Роб-Правиця) здобула 2.796 голосів, а 18-ка — 20.647 голосів, разом 23.443 голосів на всіх 208.879 важних голосів, себ-то 11.50 проц. На Поліссі 8-ка здобула 12.226 голосів, а 18-ка 14.431 голосів, разом 26.657 голосів на всіх 144.529, себ-то 18.50 проц. Всі 10 мандатів до сенату (7 з люблинського і 3 з поліського воєвідства) здобули поляки. У виборах 1922 р. українці здобули були 1 мандат у поліському воєвідстві.

Розподілу голосів між поодинокі українські партії на північно-українських землях неможливо перевести вже хочби тому, що там виступали два бльоки: 18-ка (українці з жидами і білорусами) та 19-ка (українці з жидами, білорусами і поляками). У 18-ці не дописали ні жиди, ні білоруси, хоч і участь у виборах українських виборців не є світла. Особливо яскраво виступає недостача жидівських голосів у сумі 18-ки. Бльок непольських народів, а особливо бльок українців із жидами на північних землях був довершений з огляду на Холмщину і Підляша, де самим українцям важко приступати до виборчого бою. У виборах 1922 р. бльокова 16-ка здобула на Холмщині 105.942 голосів і 5 мандатів. Годиться зазначити, що на основі польського перепису з 1921 р. чотири холмсько-підляські округи мають 150.812 українського і 208.679 жидівськ. населення, разом 359.491 збльокованого населення. Тоді, як уже згадано, 16-ка дала при виборах 105.942 голосів. Тепер же, коли кількість українського населення на Холмщині і Підляші без сумніву

*) Перші вістки були такі, що 1-ка здобула 2 мандати, а 19-ка 3 мандати. Але при остаточному обрахунку „щастя" відвернулося. Сель-Роб-Лівиці увважнено понад 8.000 голосів і вийшло навиворіт.

збільшилася через поворот евакуованих в Росію й на Україну (після 1922 р.) та природний приріст, коли національно-громадянська свідомість українського населення значно зросла на протязі останніх пяти літ та коли зросла через природний приріст і кількість жидівського населення, українці з жидами (на дві листи: 8 і 18) здобули лише 50—60 тисяч голосів, себ-то половину того, що в році 1922-ім. З того ясно, що жиди зовсім не голосували на бльокову листу (18-ку), або голосували тільки винятково. Жидівські листи (4 — Бунд і 33 — Агуда) зібрали на Холмщині і Підляші понад 25.000 голосів, а решту віддано на проурядову 1-ку. Видно, що бльокові рахунки були базовані на фальшивій основі.

Оперетковий заговір.

Під впливом лектури „Розбійника Кармелюка".

Цими днями львівська преса принесла жмуток вісток про оперетковий заговір молодих селянських хлопців у селі Базар, чортківського повіту. Хлопці ті, зібралися були в гурток і вирушили озброєні на опанування Тлустого чи навіть Чорткова, але по дорозі їх арештовано (без одного вистрілу!) і посаджено в чортківській тюрмі. Таким чином цілий заговір зліквідовано дуже легко і в короткій дорозі.

Ми звернулися по інформації в цій оперетковій справі до одного українського діяча в Чорткові і на основі того, що він міг розвідати про цю аферу, подаємо до відома нашим читачам ось що:

Село Базар у Чортківщині положене далеко від повітового центра і від залізниці. Воно останнє село в повіті і межує вже з селами Заліщиччини, Тлустеччини і Бучаччини. І ось в цьому забитому від світа селі прочитали молоді хлопці повість про розбійника Кармелюка і так собі взяли його подвиги до серця, що рішили й собі попробувати піти його слідами. А вже найбільше захопився подвигами Кармелюка молодий, незвичайно нервовий (є тепер такі селянські діти!), 17-літній Дмитро Баран. Думка зробити щось в ролі Кармелюка не давала йому спокою, переслідувала його днем і вічно. Не треба було багато переконувати йому своїх товаришів однолітків: Тимка Дутку і Дмитра Кардинала, захоплених тим ділом не менше Барана.

І ось ця трійця вибралася одного гарного дня в дорогу (не було 6. ц. м.) — до сусіднього села Мухавки, де всі три спинилися на тамошнім фільварку і стали намовляти службу, щоби вона кидала працю і йшла з ними. Робили це так наївно і незручно, що навіть темним форналям-анальфабетам їх аргументи виделися смішними, а їх виправа — опереткою. Там усіх трьох арештувала поліція, перед якою вони признаються відразу, що хотіли створити ватагу, яка малаб розброїти найближчі постерунки і вмашерувати з тріюмфом до Тлустого (чи навіть до Чорткова, де стаціоновані поважні відділи польського війська!)... Що мало бути дальше — не знали...

Після арештування тих трьох базарських хлопців поліція перевела на основі найденого в Барана спису майбутніх членів його ватаги численні ревізії й арештування в Базарі і в сусідніх селах, м. ін. в Бураківці заліщицького повіту. Арештовано щось 25 хлопців, самих малолітніх. Старшим між арештованими (одиноким!) є тільки Олекса Червонюк із Золотого Потока в Бучаччині, що був за австрійських часів жандармом. Роля того Червонюка в цім оперетковім заговорі покищо невияснена, але загально думають, що хтось із тих базарських хлопців був з ним знайомий і намітив його на команданта ватаги — без його відома. При ревізіях найдено між хлопцями в Базарі три кріси, три багнети, три револьвери, 55 набоїв і 1 боксер.

Надіються, що небавком усі опереткові заговірники вийдуть на волю і цим ціла справа буде зліквідована остаточно.

„Вільні склади соли".

(Під увагу новим послам.)

Хлібом-сіллю витають достойників. Видно, хочуть їм принести в дарі, що найцінніше.

Значіння хліба всім відоме. Сіль — це артикул матінки-землиці, потрібний не лише для присмаку, але й необхідний для травлення, а найважніше, запобігає пошестям. Колиб забракло соли, населення моглоб розхоруватися і вигинути.

Наша земля богата в сіль, а держава, під якою живемо, взяла в свої руки торгівлю соли, бо такі несогірші прибутки з неї має. Ну, щож! Воно й краще, що не завідує сіллю приватний спекулянт, бо тоді можнаб замішати до неї всякої всячини, шкідливої для людського тіла, а так є бодай якась контроля.

В інтересі широких верстов населення лежить, щоб тої соли йому ніколи не забракло, щоб вона була дешева та щоб нею не спекулювали всякі посередники. Досі було так, що гуртівники по містах побирали сіль вагонами просто з салін, де її виварюють, держали більшу скількість її у себе на складі та відпродували з малим зарібком дрібним купцям, кооперативам, крамницям. По тенденції засад кооперації: зблизити консумента до продуцента — було це зовсім правильно.

Та в останніх тижнях міністр скарбу впровадив у той коротенький ланцюх торговців сіллю ще кількох посередників, назвав їх „вільними складами соли" та дозволяє їм держати сіль на продаж дуже великими скількостями. Ті власники „вільних складів" одержать на основі розпорядку по 200 вагонів соли на кредит, вони будуть розсилати сіль вагонами гуртівникам, але жадають заплати за цілі вагони соли вже згори, бо так наказує розпорядок міністра. В їх магазинах через виладування із салін і через заладування до гуртівника подруться міхи, сіль понадсипається, в кожному мішку троха забракне — а коли прийде до гуртівника сіль брудна, то власник „вільного складу" звалить це на саліну.

За те, що „вільний склад" одержить від гуртівника готівку згори, від якої гуртівник мусить оплатити відсотки в банку, дістане „вільний склад" 6 (шість) відсотків зарібку — по праві тільки за „інкасо", а гуртівник за все своє ризико тільки 5 (пять) відсотків. Чиж не справедливо?

Мало того! Міністр скарбу дозволив „вільним складам" продавати сіль теж на дрібно — не менше як 1 сотнар (100 кг) і при тому „вільний склад" заробляє своїх 6 відс., а крім того відбирає гуртівникові 5 відс., разом 11 відс. — без вкладу гроша!

Вислід буде небавком такий, що соли годі буде по склепах допроситися, а як хто продасть жмінку соли, то скаже собі дорожче заплатити. Віджиють воєнні паскарі — а бульба буде без соли!

Просимо наших послів звернути на це увагу й оборонити нас від того нового лиха.

Кооператор.

Перед ювилеєм Т-ва „Січ".

(Лист з Відня.)

Найстарше українське студентське товариство й одно з найстарших наших товариств узагалі, а саме віденська „Січ", святкує в найближчих днях 60-ліття свого істнування. З тої нагоди відбудеться в неділю 25. п. м. в салі „Т-ва Інжинірів та Архітектів" у І. окрузі Відня святочна концерт-академія з добірною програмою, що її виконають виключно члени Т-ва й запрошені ними мистці-українці: п-а Сірабе, проф. Бережницький, п. Савка (бас) і ін. На тому святі будуть відчитані й привітні письма від українських установ та давніших членів, а також від чужинецьких студентських товариств. Хто хотів би вислати привіт, просимо писати на адресу: „Studentenverein „Sitsch", Wien, XVIII. Theresiengasse 5.

При цій нагоді подаємо українському громадянству до відома, що ювилейний комітет віденської „Січи" поробив усі заходи, аби вшанувати 60-ліття її істнування ще й іншими ділами. А саме: 1) зразковою виставою народньої штуки „Ой не ходи Грицю та на вечерниці" і виданням ювилейної книжки-альманаха.

Виставу „Ой не ходи Грицю" підготовляє „Січ" разом з драматичним гуртком „Сценка" (режісер проф. Чумак) і в цій штуці має виступити український балет, що з великим успіхом виступав уже на січових вечерницях (12. II.). Вистава ця подумана як українська „Revue" і є обчислена головно на чужу публику, яка на основі баченого повиннаб собі зробити образ про життя-буття українського народу. Нашим старанням є, щоб ця вистава випала якнайкраще.

Щож до ювилейного альманаху, то справа представляється доволі сумно. Досі не дістали ми нізвідки ні грошей, ні відповідних матеріялів. На наш поклик у пресі, який мусів дійти до всіх закутин, де тільки живуть українці, відгукнулося всього кілька осіб, які прислали свої спомини. А де решта? Де сотки й тисячі членів нашого Т-ва? Хочемо вірити, що тепер, з приводу ювилейних днів віденської „Січи", вони зголосяться до нас усі як зі своїми цінними споминами, так і з датками (нехай і скромними, але всі!) на видання

ГАЛАКТІОН ЧІПКА.

U. Pippa tanzt*)

або

як наладнати виборчий апарат.

Наймолодший містоголова наймолодшої партії заїхав у наймолодше галицьке місто, щоб відбути передвиборчу нараду. Партія його мала вже програму і гроші, бракувало тільки кандидатів і партійної організації.

В місті, про яке мова, кандидат знайшовся. Не надзвичайний то правда, але завсіди ліпше мале щось, як велике ніщо.

Містоголова заїхав до цього кандидата і після всяких „що чувати" і „як там у Львові" прийшла черга на вибори, їх тактику, стратегію і т. п.

— Тактика виборча!... — підняв крізь зуби кандидат і легковажно підсміхнувся. — В Галичині ніхто поняття про це не має.

Містоголова потакував, не думаючи про присутних.

— Думають дурні — продовжав кандидат, — що як зроблять кілька, кільканацять, ба навіть кількасот віч, то вже все в порядку.

Засміявся ідко, показуючи зуби, жовті як виликлі окладинки книжок за канцелярійною виставою.

Містоголова поправився поважно на кріслі.

— Якжеж ви думаєте?... Без агітації! Цеж неможливе!

— Агітація потрібна — почав кандидат. — Але в тім сук: яка?...

— І я так думаю — згодився містоголова. — Але власне яка?

— Будьте певні, що не навоните Уднів чи радикалів. Ті смішаки уявляють собі, що це передвоєнні часи. В них усе на старий зразок: партія, агітація, партійні фонди...

Слово фонди кандидат вимовив так замаркував, що містоголова мимоволі помацався за кишеню.

— То ви думаєте, що головна річ фонди? — спитав журливо.

— Но ні! Це важна річ, навіть дуже важна, але не головна!

— Щож, на вашу думку головне?

— Головне — сказав святочно кандидат — це апарат. Виборчий апарат. Його поставити, його наладнати і пустити в рух.

— Знаменито! — зрадів містоголова.

Кандидат станув у наполеонській позиції:

— Прошу мені вірити, що я його поставлю, наладнаю і пущу!

— Пускайте скільки можете! — скрикнув на радощах містоголова і кинувся цілувати кандидата.

Але той здержав передчасний обяв довіря і продовжав:

— ...Одначе до цього треба грошей!

Містоголова сів тяжко на крісло.

На кімнату лягла мовчанка.

— Богато? — запитав по хвилі.

— Богато не богато, півтори тисячки долярів вистане.

— Бійтеся Бога! — зойкнув містоголова і ще глибше запав у крісло.

— Так, півтори тисячки! Але послухайте: На принципальній улиці поміститься першорядний льокаль. На горі великий напис: „Виборчий льокаль партії", з боків афіші, летючки, плякати, кличі, числа... В середині: бюро. Кілька машин до писання — листи на цілий округ. Не до виборців, а до мужів довіря. Що мені виборець? — теля! Куди його поведеш, туди й піде. Мужі довіря — ось важна річ. В бюрі: поради, відповіди, залити інформації, інструкції, комбінації, калькуляції...

— Знаменито, знаменито! — шептав захоплено містоголова. — Але... півтори тис...

— Може воно обійдеться і дешевше. Зрештою я зараз почислю... Гм гм гм — двіста, и и и — стопятьдесять, так, так, так — триста, гу гу гу — двіста, то то і то — тристапятьдесять... ні, знаєте, менше як тисячу триста неможливе...

Містоголова знову помацав кишеню.

— Тисячутриста... За богато! Подумайте скільки агітаторів можнаб оплатити. А як брати кожний голос по долярові — то 1300 голосів.

Кандидат сердечно зареготався.

— Агітатори?! Пощо? На що? Пережитки!! Мужі довіря — ось суть справи. А голоси будуть задурно!

— Дав би Господь! — зітхнув містоголова.

— Ручу вам, що будуть! Тільки послухайте мене.

— Дам шістьсот!

— Мало.

(Хвиля мовчанки, в якій родиться дурні).

— Ну, сімсот...

— Пане містоголова, я вас не хочу натягати. Все на квіти. Сотик не пропаде.

— Вісімсот.

— Можна й вісімсот, але вам відразу заявляю, що за вислід не ручу.

— Девятьсот — ледви вимовив містоголова.

— Мало! Подумайте: інформації, інструкції, комбінації, калькуляції...

— Тисячу — мало не сплакнув містоголова. — Бігме — більше не можу.

Кандидат замовк. Думав, думав, перечив щось головою, кривився, а далі зітхнув тяжко і зрезигновано махнув рукою.

— Бачите, що надривається на службі народу і партії. Вичисляш до останнього сотика, а виглядає, що хочеш натягати.

Містоголова обрушився.

— Пане товаришу, ніхто так про вас не думав. Але... але вважайте, що це більше округів.

— Я розумію, але й ви зрозумійте, що я прецінь собі не беру. Все для ідеї...

— Слово даю, що більше як тисячу не можливо...

— Нехай вже буде по вашому. Прийдеться зі своєї кишені доложити, але — Боже мій — для народу, для партії, для справи.

— Я щасливий, що бачу ще таких прекрасних людей — говорив крізь сльози містоголова, виплачуючи тисячу долярів.

— Ваші слова, це для мене десятки тисяч — відповідав кандидат, ховаючи тисячку до кишені.

— — — — — — — —

Не минуло й два тижні, як містоголова дістав телеграму:

„Приїдьте, подивіться на апарат! Вулиця Березова 1. — Леміш".

Це телеграфував кандидат з наймолодшого міста.

Містоголова сів і поїхав. Зайшов за Березову і без числа знайшов виборчий льокаль.

На горі — напис, поперек вулиці транспаренти, по боках — афіші, плякати, летючки, числа. Перед льокалем гурт людей, а оподалік два оригінальні хлопські вози.

— Прекрасно! — радів вбігаючи до середини.

А в середині.

Простора кімната вся обвішена портретами кандидатів партії. На почуті — мов Шевченко — портрет містоголови прикрашений червоними лентами і жовтими цвітами.

По кутах чотири машини і спільних машиністок, а між ними кандидат похожає, за роботою ледви світ божий бачить.

— А пан містоголова! Прошу зробити. Зовсім не сподівався. Хіба завтра-позавтрі

---

*) Скорочений титул драматичної казки Гавптмана: „Und Pippa tanzt"

ювилейного збірника в память дорогого ім і заслуженого Т-ва. Не апелюємо і не просимо нікого, бо ми свято переконані, що кожний б. член віденської „Січи" сповнить свій обовязок! **Член.**

Останні вісти.

ПРИДІЛ МАНДАТІВ З ДЕРЖ. ЛИСТ ДО СЕНАТУ.

Варшава, 21. березня 1928.

Нині радила державна виборча комісія і розділила мандати з державних лист до сенату. Поділ тих мандатів такий: 1-ка 9 манд., 2-ка 1 манд., Визволене 1 манд., непольські народи 4 манд., НД. 1 манд., Піст 1 манд. Крім того генеральний виборчий комісар перевів льосування в справі одного вільного мандату, який у рівній мірі припадав соціялістам і ендекам. У висліді льосування вільний мандат припав соціялістам. Льосування було між енд. Чарторийським і соц. посьолом Андрієм Стругом. Так Струг здобув мандат.

ЗЛН І ВИБІР МАРШАЛКА СОЙМУ.

Варшава, 21. березня 1928.

„Дзєнь Польскі" подає, що посли ЗЛН віддадуть при виборі маршалка сойму білі картки. „Газ. Варш." заповіла, що ЗЛН вестиме в соймі політику принципів, бо з огляду зменшення скількости послів почувається звільнений від тактичних почувань. Здержання від голосування при виборі маршалка сойму буде першим кроком заповідженої політики.

2 МІЛ. КОШТУВАЛИ ВИБОРИ.

Варшава, 21. березня 1928.

На основі провізоричних обрахунків видатки держ. скарбу з технічним переведенням виборів до законодатних установ винесли 2 міліони золотих. Обрахували це адм. власти.

ПОЛЬСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ДО КЕНІГСБЕРГА.

Варшава, 21. березня 1928.

Польська делегація для переговорів із Литвою виїздить до Кенігсберга 28. III. В склад делегації входять: мін. Залеський, Голувко, Тарновський, Аршішевський Шумлаковський і 7 знатоків.

НОВІ АРЕШТУВАННЯ ІНЖИНІРІВ У СРСР.

Москва, 21. березня 1928.

В Іваново Вознесенськім промисловім окрузі переведено нові арештування інжинірів і екон. „спеців". Загалом арештовано 14 інжинірів у цьому окрузі. Такіж арештування переведено в управі іжевської фабрики.

Париж, 21. березня 1928.

„Ле Журналь" подає з Берліна, що нім. амбасадор у Москві втрете вислав демарш комісаріятові законд. справ, щоби дістати пояснення в справі арештувань нім. інжинірів.

ПРЕДЛОЖЕННЯ ЧІЧЕРІНА В СПРАВІ АРЕШТОВАНИХ ІНЖИНІРІВ.

Берлін, 21. березня 1928.

Чічерін поручив більшовицькому послові в Берліні Крестинському, щоби предложив нім. урядові негайну полагоду конфлікту, спричиненого арештуваннями в Донщині і дальше ведення екон. переговорів.

ДИСКУСІЯ НАД БІЛЬШОВИЦЬКИМ ПРЕДЛОЖЕННЯМ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ.

Женева, 21. березня 1928.

На засіданні приготовної комісії конференції роззброєнь дел. Голяндії Роджерс заявив, що більшовицькі предложення не згадують нічого про пакт неагресії ані про мирове управильнювання міжнар. конфліктів. Ця велика недостача доказує, що внесення більшовицької делегації є некомпетентні. Предст. Швеції Генінгс домагався, щоби зробити перший крок до обмеження зброєнь. Така акція причинилася би з кождої сторони до скріплення заг. безпеки. Більшовицький проєкт, на думку делегата Швеції не дасться здійснити. Предст. Злуч. Держав амб. Джібсон виступив також проти більшовицького проєкту роззброєння і зазначив, що предложення Келоґа у справі заключення міжнар. пакту осуджуючого війну, як інструмент націоналістичної політики, є тимсамим найкращим засобом гарантії світового мира.

ТУРЕЧЧИНА ВСТУПИТЬ ДО ЛІГИ НАЦІЙ?

Льондон, 21. березня 1928.

Женевський кореспондент „Дейли Тел." подає, що турецька делегація робить приготування до зголошення в найближчім часі приступлення до Ліги Націй. Туреччина проситиме, щоби їй признали постійне місце в Раді.

ДОВІРОЧНА ГОСТИНА ЛИТ. МІН. ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ У БЕРЛІНІ.

Берлін, 21. березня 1928.

Від кількох днів є тут литовський міністр військових справ Давкатас. Вчора прийняв лит. міністра міністр райхсверу. Гостина мін. Давкатаса є строго довірочна.

Театри.

„Кооператива Український Театр" під дир. Й. Стадника (вул. Шашкевича): Перерва.

Міський великий театр:

22-го г. 7·30 веч. „Примари" Ібсена Гостинний виступ Моісси.
23-го г. 7·30 веч. „Гамлет".
24-го г. 3 попол. „Страшний двір", вистава для шкільної молоді.
24-го г. 7·30 веч. „Гамлет".

Міський „Театр Новини":

22-го г. 8. веч. „Дівча з Пушти".
23-го г. 8 веч. „Лише Ти..."
24-го г. 8. веч. „Лише Ти"..."

КІНА.

„Аполльо": „Полонія Реститута".
„Палас": „Тайна ресторанного кабінету".
„Лев": За міліон долярів".
„Фатаморґана": „Обіцяна земля".

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·00—8·89·50, канадійський долар 8·84·50—8·85·00, чеська корона 0·26·33—0·26·50, австрійський шілінґ 1·25·50 1·26·00, румунська лея 0·05·00 0·05·50, французький франк 0·34·60 0·35·00, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінґів 43·50·00 43·80·00, радянський червінець 32·50 32·80

Золото: 20 корон 36·55·00 36·80·00, 20 франків 34·50·00—34·80·00, 20 німецьких марок 42·50·00—42·80·00, 10 російських рублів 46·90·00 47·30·00.

Сріблo: Австрійська корона 0·69·00—0·70·00, 5 австрійських корон 3·55·00—3·60·00, австрійський фльорен 1·78·00 1·80·00, російський рубель 2·95·00—3·05·00, копійки за рубель 1·48·00—1·52·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 52·25—53·25, пшениця селянська 50·50—51·50, жито галицьке 40·25—41·25, ячмінь галицький броварняний 41·50—42·50, ячмінь на мливо 38·00—39·00, ячмінь пастівний 33·00—34·00, овес галицький 36·25—37·25, кукурудза румунська 39·00—39·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 50·00—60·00, фасоля кольорова 43·00—46·50, фасоля краса 55·00—60·60, горох пів-Вікторія 55·00—60·00, горох пільний 40·00—50·00, бобик 34·50—35·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 28·25—32·75, сіно солодке красне прасоване 7·50—8·50, солома прасована 4·25—4·75, гречка 47·00—48·00, льон 68·00—71·00, дубінь синій 23·75—24·75, ріпак озимий 65·00—70·00, мука пшенична 40 прц. 87·00—88·00, мука пшенична 50 прц. 78·00—79·00, мука житна 65 прц. 61·00—62·00, грисік кукурудзяний 57·50—58·50, мука кукурудзяна 43·00—44·00, отруби житні 28·35—28·75, отруби пшеничні 28·75—29·25, крупи гречані 82·25—84·25, пшоно 78·50—85·50, кгупи ячмінні 60·25—61·25, пенцак 58·50—59·50, просо красне 42·00—44·00, макухи льняні 47·00—48·00, конюшина красна 220·00—250·00, мак синій 90·00—110·00, мак сивий 75·00—90·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·70—1·80, мішки уживані добрі 1·50—1·60.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

НОВИНКИ

— **В честь сеніорів української палестри.** В суботу 24. ц. м. влаштовує Союз Українських Адвокатів у Львові з приводу 5-літнього свого істнування свято в честь найстарших представників української палестри, а саме: д-ра Антона Горбачевського з Чорткова, д-ра Андрія Чайковського з Бережан, д-ра Теофіля Окуневського з Городенки, д-ра Степана Федака зі Львова, д-ра Кости Левицького зі Львова і д-ра Льонгина Озаркевича з Городка. Свято попередить Академія (саля „Української Бесіди", початок в 3. год. попол.), на якій д-р В. Старосольський виголосить реферат „Про ціну права", а д-р М. Глушкевич „Про адвокатуру і громадянство". Після тих рефератів зачнуться VI. загальні збори СУА, на яких відбудеться привитання вичислених вище адвокатів-громадян. На отсьому святі будуть безперечно численно заступлені всі відділи СУА в Галичині в на Волині, яких делегати зложать поклін і подяку ветеранам української адвокатури в Галичині. На першій частині свята повинні явитися і представники ширших кругів українського громадянства.

— **Українська Папська Колеґія в Римі** має в цьому році, як довідуємося з „Нової Зорі", 20 питомців. А саме: 5 з львівської архіепархії, 4 з перемиської епархії, 2 зі станиславівської, 2 з мукачівської, 1 з крижевацької, 4 з епархії св. Богоявського (Злуч. Держави) і 2 з епархії св. Такача (теж Злуч. Держави). Крім того в Колеґії мешкає 6 богословів-Василіян. Духовником Колеґії є о. П. Кандюк ЧСВВ.

Союз Українських Адвокатів пригадує товаришам, що загальні збори С. У. А. відбудуться в суботу, 24. ц. м. о 4 год. попол. в салі „Бесіди". По зборах спільна вечера для членів С. У. А. з родинами. Участь всіх тов. членів обовязкова.

— **Новий консуль СРСР у Львові.** В найближчому часі приїде до Львова на місце відкликаного Кірченка новоіменований консуль СРСР. Лапачинський. Агенди консуля обійматимуть цілу Галичину і Волинь. Передше мав новоіменований консуль Лапачинський адв. канцелярію в Харкові.

— **Новий командант ОК VI.** Новоіменований командант львівського корпусу ген. бригади Бол. Попович обняв урядування округу корп. ч. VI дня 21. березня. „Кур. Варш." подає, що ген. Сікорський буде іменований на якесь із вищих військових становищ.

— **З недолі політичних вязнів.** Довідуємося, що сл. судця Янушевський покарав в днях політичного вязня Сивка Володимира 48-годинною темницею з постом за те, що він сказав одному підставленому свідкові до очей, що він говорить неправду-нахабно.

— **Знесення повітових судів.** Зачувати, що повітові суди в Нижанковичах і Радимні будуть знесені. Повітовий суд в Нижанковичах мав би бути приділений до Перемишля, а повіт. суд в Радимні до Ярослава.

— **Залісення неужитків.** Міністерство рільництва признало кредити на залісення неужитків у сумі 241.000 золотих. Цікаво, що коли на воєвідства в корінній Польщі признано по кільканадцять тисяч золотих, то на воєвідство львівське припаде тільки 8, на станиславівське 6, а на тернопільське ледви 4 тисячі золотих...

— **„Щоби милий Олекса не пропав — вийшла за другого".** Молодий хлопець Олекса Кушнець, син тодішнього начальника громади в Гутиську, жовківського повіту, залюбився перед 3 роками в бідній дівчині Олені Саламаха. Молоді полюбилися сердечно, та на перешкоді ставали родичі-богачі Олекси, що й чути не хотіли, щоб їхній синок женився з бідною Оленою. А ще до того прийшла військова служба. Олекса мусів піти на рік до війська, а коли вернув, його кохана вже була жінкою Федька Бути... Жаль і розпука опанували Олексу і він рішив убити чоловіка Олени. Епільогом того була судова карна розправа перед трибуналом, що відбулася дня 20. ц. м. Акт обвинувачення закинув йому злочин намаганого убивства (§ 8 і § 134 к. з.) на особі Федька Бути. На розправі розповів Олекса історію своєї любови. Казав, що любив і любить Олену, дальше, що їх недобрі люди розлучили, що підступом та інтригою відібрав йому Федько Бута наречену. Вони що-тижня писали до себе горячі листи, а коли він вернув з війська і почув страшну вістку, то взяв його такий „нудь", що з розпуки почав пити. Зізнавала і весь час плакала Олена, тепер зам. Бута. І вона його любила і тепер... (тут на всю салю розридалася), а коли їй — головно богаті родичі Олекси — докучали, що він з її причини загине, то вона, щоб він (Олекса) не пропав, вийшла за Буту... Свідки зізнавали згідно, що Олекса голосно відгрожувався, що вбе Федька, що й хотів 8. XI. 1927 р. зробити, але це йому на щастя не вдалося. Трибунал засудив Олексу на 6 місяців вязниці. Обвинувачував прок. А. Гіртлер, боронив д-р Л. Ганкевич.

— **Податок на парубоцтво.** Австрія стоїть перед можливістю, що треба їй буде піти слідами Італії і завести податок на безженних, щоби ратувати катастрофальну знижку уродин. Ця знижка ще більша як у Франції і статистики обчислили заздалегідь, як не Австрія може легко щезнути із европейської карти наслідком своєрідного самовбивства: відрази до подружого і материнського стану. Якщо Австрія хоче завести мінімальну норму трьохдітного подружа то вона — кажуть — мусить спершу завести податок на безженних, поширити державну опіку над дітьми і над материнством. Податок із безженних мав би йти на премії для чисельних родин. Цей податок мав би бути гострійший як усі дотеперішні, бо його мали би платити всі мущини вже від 17 року життя, з виїмком тих, що не можуть ще женитись, бо їм не дозволяє... школа.

— **Сучасні Робінзони.** Шотляндський корабель, що вернувся із Гебридських островів, відвозив різнимі дарунки на острів Св. Кільди, найбільше віддаленого острова півночі та найбільше самотнього острову цієї групи. Корабель задержався на цей острів дню спізнився в подорожі на довжав гуди, на яких 3 тижні. Коли ніхто з одного боку мешканці острову не мали ні одного сірника, так, що мусіли охоронно підтримувати вогонь у печах і днинах. Також часів...

— Нічого, дорогий товаришу. Якщо маєте працю, не переривайте. Почекаю!

— Позволите. В такому разі сідайте, я зараз...

А обертаючись до одної з машиністок:

— Отже прошу: „Високошановний Іван Рило в Крутихвостах. Доносите нам, що ви маєте за собою ціле село. Дуже гарно. Але це на округ за мало. Мусимо напружити всі сили, щоби не тільки була наша побіда, але й погром наших ворогів. Радикалів треба знищити, УНДО — само собою.

Здоровлю вас будучий ваш посол Леміш".

Містоголова хотів щось сказати, але тільки відчинив губу і так застиг. В кімнату ввійшов мужик і вклонився.

— Слава Ісу! Чи ту канцелярія ведуть виборів?

— Тут, тут. Що скажете громадянине?

— Я від свого шваґра з Недопитовець. Казав переказати панам, що наше ціле село за вашою партією стоїть. А він тепер поїхав ще на друге.

— Дуже добре, знаменито, дякую вам — хвалив кандидат. — Але скажіть шваґрові, що не одно село, а три-чотири він мусить взяти на себе. Так мені він сам обіцяв.

— Ойойой, ци то така штука. Ми знаємо де правда... Ну бувайте здорові, я вже мушу йти.

— Зажліть. Ось вам летючки, ось чекля, а за гроші — скажіть шваґрові — нехай не турбується. Тільки, щоби все написав! До сотика!

Мужик вийшов, а кандидат далі почав диктувати:

„До Вп. пана Василя Малітри в Тупілцях. Дуже гарно, що ви маєте 8000 голосів певних. Але напружіть сили скільки можете, бо пятий мандат непевний. З товариско-національним привітом. Ваш кандидат Леміш".

В кімнату ввійшов якийсь тип. Ніби міщанин. Ніби громадський писар.

— А пан Чупідрайло! Дай Боже здоровля. Що чувати?

— Не добре, пане посол.

— Щож такого?

— Кривовязи непевні. Наше село, Тумашівці, Упінсько, Хлібоїдка, Лэполизи за нами, але Кривовязи ні.

— Якто?! Ціле?

— Е ні! Може пята часть.

— Ов, богато... Пане Чупідрайло, на вас я рахую. Мусите їх полискати.

— Та я, пане посол, як можу, так працюю. Тільки богато видатків...

— Видатками не гризіться. Тільки памятайте — все на папір, кожний сотик!

Чупідрайло вийшов, але двері не довго спочивали.

Раз по раз всувалися крізь них мужі довіря з усіх кутків виборчого округа і зголошували свої успіхи.

А коли прийшла обідова пора, містоголова кинувся на шию кандидатові.

— Друже, товаришу, приятелю. Ви є геніяльний.

Кандидат усміхнувся, так ніби він то вже давно знав і повів містоголову на обід.

При обіді містоголова дав ще 300 долярів на апарат і надав телеграму до Львова. „Чотири мандати певні. За пятий іде боротьба. Містоголова".

— — — — — — — — —

Вернувши до Львова впровадив у восторг цілу партію (вона майже ціла була у Львові). Партія вирішила післати ще 500 долярів на апарат.

— — — — — — — — —

А другої днини по відїзді містоголови з наймолодшого міста кандидат випровадився з льокалю (там був магазин тутюк), звільнив машиністки з одноденної посади, а машини віддав назад до складу.

— — — — — — — — —

При виборах партія дістала в цілім окрузі 654, словами: шістьсот пятьдесять чотири голосів. Менш-більш якраз одну сорокову мандату.

запас вугілля був вичерпаний. Корабель мусить знову вертатись із Шотляндії, щоби 60 мешканців цього острову забезпечити в усе потрібне до кінця липня.

— **Літературний куток.** Німецька Академія звана „Секцією поетичної творчости" (в широкому розумінні) мала своє перше офіціяльне засідання з нагоди її доповнення новими членами. Голова секції Вільгельм Шольц прочитав привітну промову, в якій говорив про завдання Академії як поет, дуже загально. Після цього засував ці завдання повістяр Якіз Вассерман більш реально. Академія має в першій мірі значіння репрезентативне. Її точніші завдання не можуть бути предметом статуту або якихсь рішень прийнятих заздалегідь, а можуть стати ясними для самих членів через повільну виміну думок. Саме таке засідання було одним із зразків виміни думок на цю складну тему. Після Вассермана забирали голос Теодор Дайблер, Альфред Деблін і Оскар Лерке, з яких не всі згоджувались у своїх поглядах щодо ролі інституції, до якої вони належать. Головним її завданням лишиться мовірно те, що робить французька Академія: дбайливість про розвиток літературної мови, охорона її чистоти та піддержування талантів ріжними нагородами та підмогами.

— **Прощання громадянина.** Пишуть нам зі Станиславова: На прощальному вечорі, відбутому дня 17. ц. м. в честь Вп. **Омеляна Пушкаря** з нагоди його перенесення зі Станиславова до Варшави, вложили присутні на ньому громадяни на зазив п. інж. Володимира Дутки 68 зол. на „Рідну Школу". Всім жертводавцям складає щиру подяку Старшина Кружка „Рідної Школи" в Станиславові.

— **Подяка.** Управляюча Рада Ставропигійського Інституту у Львові висказує отсим глибоку подяку д-ру Іванові Бережницькому, лікареві у Львові, за дар в сумі 100 долярів на обновлення Успенської церкви. — Сеніор: Н. Третяк.

— **Білети на концерт Любки Колессівної** (29. березня ц. р.) — продаються від нині в Союзнім Базарі (вул. Руська 20). Члени Муз. Т-ва ім. Лисенка, що зложили вкладку, дістануть довільний білет по половині ціни. 1734а

Дописи.

КОСІВЩИНА. *(Вибори і уложення сил у повіті).* У хвилі розписання виборів була в Косівщині слідуюча ситуація: Перед війною Косівщина була виключною і нездобутою твердинею радикалізму, а членів УНДА можна було почислити на пальцях — інтелігенція та священики — а число ундівців у Косівщині не доходило навіть 50. В часі війни вістря радикалізму ступилось, але остала радикальна традиція й атмосфера. Та в послідних роках по війні в косівський повіт ввійшли УНС і Сельроб, отже радикали дістали конкурентів і перестали бути виключними панами ситуації. До цего треба додати також невідповідний провід радикальної партії в повіті і фатальний добір кандидатів, бо селяни не забули Шекерикові того, що він вернув з Чехословаччини до дому на залізний польський лист за протекцією відомого в Косівщині Владзя Пшибиловського, а про Климка Стефанова нехай розкаже подрібніше Коломийщина. Всі ці обставини витворили для радикалів дуже некористну ситуацію. В часі виборчої кампанії Сельроб почав вести виборчу акцію з розгоном і війну з радикалами, бо ці останні у повіті були найсильнішим противником, а щоби здобути собі прихильників, треба було поборювати радикалів. Тому що Сельроб загніздився в Косові Кутах і двох-кількох селах північної части повіту, межуючих зі Снятинщиною, радикали не могли навіть удержати віча в Косові і в Кутах. Знов Сельроб зблимувався зараз на початку своєї акції тим, що на першім вічу влаштованім у Косові Сельроби обкинули болотом жовто-синій прапор, а коли ще потім у Косівщині поділились і більша їх частина з 8-ки перейшла на 19-тку і взагалі почалась між самими Сельробами боротьба, витворилась незвичайно користна ситуація для УНДА і лише завдяки такому користному для УНДА укладові обставин могло УНДО назбирати в Косівщині при соймових виборах 1748 голосів, а при сенатських 1685 голосів. Вислід голосування в косівськім повіті є слідуючий: 1) 9616 (10662), 2) 383, 6) 222, (4), 6) 264 (1990). 17) 2208 (34), 18) 1748 (1685), 19) 7169, 20) 18, 22) 6452 (8012), 24) 265 (2), інші партії як 26, 30 і 33 дістали по кілька зглядно кільканайцять голосів. В скобках подане число голосів до сенату. Цей вислід голосування для радикалів, які — як сказано вище — перед війною були виключними панами ситуації в Косівщині, катастрофальний, а незвичайно велике число голосів, яке зібрала одинка, пощочиною для всіх українських партій. В части є це наслідком способу ведення виборчої боротьби, бо всі інші українські партії, а головно Сельроб поборював не одинку, а лише УНДО і завдяки цему одинка в 53-тім окрузі дістала 3 мандати, а навіть посягала по четвертий. Після числа населення в 53-тім окрузі повинен був бути розділ мандатів слідуючий: поляки 1 мандат, жиди 1 мандат, а україні 7. Знов між українцями один мандат повинен був дістати Сельроб, 3 радикали а три УНДО. Тимчасом одинка забрала голоси Унса і таким чином узискали другий мандат, а що Сельроби поділились, то через те дістала одинка ще й третій мандат, а навіть посягала по четвертий. Одинка розвела шалену агітацію, бо за нею агітували: 1) громадські секретарі, 2) з наказу всі війти в повіті скликали в своїх громадах віча за одинкою, 3) інваліди, 4) поліція, 5) урядники, 6) платні агітатори, 7) навіть акушерки. Крім цего одинка сипнула грошем, роздавала потерпівшим від повіни якраз перед голосуванням — приміром у Річці — шкіру, наймила собі платних агітаторів як Антона Абрагамовича з Вербівця і Івана Фіглюса, мужа учительки з Кобак, який то останній в Бабині мав грозити людям, що як не будуть голосувати на одинку, то прийде карна експедиція до села. Однак спосіб агітації одинки не може бути оправданням для партій, які стоять на національнім ґрунті і вони повинні зачати від тепер систематичну й послідовну роботу в цілім 53. окрузі, щоби освідомити нарід і викорінити хлібоїдщину без огляду на те, чи вона крються під шісткою, чи під одинкою, бо в противнім випадку при найблизшій нагоді результат буде такий самий, а тоді також вину цего треба буде приписати собі самим. — *Ундист.*

З театру.

Вел. міський театр: Ібсен: „Примари", в 3 діях. — Гостинний виступ А. Моіссі.

Тим, що не знають точніше творчости Ібсена, слід пригадати, що „Примари" є другим боком питання поставленого ним у попередній песі „Дім лялечки" (Нора), яка проголосила право жінки покинути інколи дім мужа. Колиж жінка лишається всупереч власним пересвідченням, тоді трагедія її і всієї рідні стає деколи ще більша. Несамовита історія „Примар" є одним із зворотних моментів европейської драми і одною із великих перемог Ібсенівського таланту. Видана в 1881 р., вона приголомшила всіх своєю сміливістю сюжету та гостротою нападу на суспільну мораль. Це був один із найярківших маніфестів натуралізму на сцені, що виборов право в театрі теж для патольоґії.

Минуло 7 літ, заки прихильники таланту Ібсена в Німеччині під проводом Франца Вальнера (нині 73-літнього актора в Дрездені), першого, що дав там креацію Освальда, добились вистави в Берліні Це була, як казали, „перемога модерни". У Скандинавії проти загальної хвилі обурення лише 4-ох зважилось боронити песи, між ними Берисон і Брандес. Франц. мораліст Едуард Род аж у 1889 р. у передмові до перекладу „Примар" віщував, що колись імя Ібсена стане у Франції таким популярним як імена Достоєвського, Дікенса і Турґенева.

Песа не втратила для нас своєї сили. Її жах споріднений із проблемами грецького театру, де режісером трагедій є невідхильне Фатум. Весь цей театр основно ріжниться простотою своїх засобів від теперішнього, ускладненого ріжноманітністю пригод, якими володіє хиткий Припадок. Із сучасної авдиторії половина, як і колишня публика непіддатлива на світогляд Ібсена, може замісць протестів лишатись байдужою.

Моіссі, що творить тип Освальда не від нині, надто великий актор, щоби з його приводу докидати свої три гриби в борщ. Нам він може подобатись або ні; одно знаємо: що його креація основана на студіях у звязку з творчістю автора та проявами недуги, яку він має передати. А це щось зовсім інше як імпровізація на тему твору та психольоґії дієвої особи у акторів, які нехтують усякою критичною підготовкою. Моіссі грав по німецьки. Семашкова, що грає свою ролю яких 20 літ, є гідною великою товаришкою Моіссі у цій песі.

Про дивне вражіння песи граної в двох мовах можна би хіба написати окрему статтю.

М. Руд.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру дир. В. Карабіневича:

Підгайці:
- 23. III. Ґейша.
- 24. III. День і ніч.
- 25. III. Воскресення.

Заваліз:
- 26. III. Вихрест.
- 27. III. Воскресення.

Негайно до хору прийму сопрана і теворів. 2-3

Порадня материй вул. Ходоровського ч. 15, повідом яє, що лікарські ординації відбуваються кождого дня рано від год. 9-тої; попол. від год. 3-тої. Насвітлювання кремінною лямпою в ціні по зол. 2 відбуваються кождого дня. — Управа. 3—3

На „Рідну Школу" зложили: Вп. Романьд Терлецький Яремче 100 зол. як надзвичайний даток на ратунок „Рідної Школи", Амалія Гладиловичева 10 зол. замісць вінця на домовину бл. п. Анни з Петрилів Олексишинової, Теодор Гоза Перемишль 20 зол. замісць вінця на домовину бл. п. о. Володимира Андрухова, пароха в Ляшках. — Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 1-1

VI. Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів.

В суботу дня 24. березня 1928 р. в 4-ій годині пополудня відбудуться Загальні Збори С.У.А. в салі Товариства „Українська Бесіда" в Народньому Домі у Львові вул. Рутовського, з таким порядком нарад:

1) Отворення Загальних Зборів,
2) Вибір голови і секретаря Зборів,
3) Звіт з діяльности Товариства за 1927 рік: а) звіт секретаря, б) звіт референта делеґатур, в) звіт скарбника,
4) Звіт контрольної комісії і уділення абсолюторії уступаючому виділові,
5) Вибір нового виділу,
6) Зміна статуту — реф. д-р А. Горникович,
7) Справа Правничого часопису — реф. д-р Р. Домбчевський,
8) Посмертний фонд — реф. д-р А. Горникович,
9) Внески.

За Президію СУА:
Д-р Л. Ганкевич, голова, д-р Е. Щуровський секретар, д-р М. Волошин, I. містоголова, д-р Л. Бачинський, II. містоголова.
1694 3—3

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.